

Önsöz:

Türk Sosyal Bilimler Derneği, Ulusal Sosyal Bilimler Kongreleri ve Emek Tartışmaları

Dr. Galip YALMAN

Türk Sosyal Bilimler Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

2007'de 40. kuruluş yılını kutlayan Türk Sosyal Bilimler Derneği (TSBD)'nin ülkemizde bilim hayatının gelişmesi amacı ile düzenlediği periyodik faaliyetlerin en önemlilerinden biri Ulusal Sosyal Bilimler Kongreleri'dir. İlki 1980 yılında, sonraki üçü 1989, 1992 ve 1995 yılında toplanan Kongreler, 1995 sonrasında düzenli olarak iki yılda bir toplanmaya başlamıştır. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi'nin onuncusu, 28-30 Kasım 2007 tarihlerinde Ankara'da ODTÜ yerleşkesinde yapıldı.

TSBD Ulusal Kongrelerde sosyal bilimlerin bütüncül karakterini ve sosyal bilim disiplinleri arasındaki etkileşimi ön plana çıkarmaya özen göstermektedir. Giderek artan bir ilgi ve katılımın gözlemlendiği, Ulusal Sosyal Bilimler Kongrelerinin vurgulanması gereken özgüllüğü ise sosyal bilimlerin tüm disiplinlerinden bilim insanlarının katkılardan bulunması ve farklı görüş ve yaklaşımların özgürce tartışılabildiği bir bilim şölenu niteliğini kazanmasını sağlayan çoğulcu niteliği ve yansıttığı zengin çeşitliliğidir. Son yıllarda yapılan Kongrelere katılanların nitelikleri incelendiğinde, bildiri sunanların önemli bir oranının, meslek yaşantılarının başlangıcında olan genç öğretim elemanları ile yüksek lisans ve doktora çalışmalarını sürdüren genç araştırmacılar olduğu görülmektedir. TSBD, pek çok genç araştırmacının bilim dünyasına ilk

sunumlarını yaptığı ve kendilerini tanıttığı böyle bir platformu gelenekselleştirmiş olmanın övüncünü taşımaktadır.

1980 yılındaki Birinci Ulusal Sosyal Bilimler Kongre'sinde sunulan bildiri sayısının 60, buna karşılık Onuncu Sosyal Bilimler Kongresi'ne yapılan bireysel başvuru sayısının yaklaşık 400 olduğu düşünülürse, gelinen noktanın artan ilginin somut bir göstergesi olduğuna kuşku yoktur. Bunun yanı sıra, sosyal bilimcilerin kendi aralarındaki iletişimin ve birlikte çalışmanın güzel örnekleri olarak nitelenebilecek örgütlenmiş oturum önerileri sayısında da gözle görülür bir artış söz konusudur. Kongre düzenleme kurulunda görev alan sosyal bilimcilerin titiz çalışmaları sonucunda, üçte biri önceden örgütlenmiş oturum önerilerinden oluşan, toplam 67 oturumda 276 bildirinin sunulduğu Onuncu Sosyal Bilimler Kongresi programı böyleleri bir zenginliği ve çeşitliliği yansıtmıştır.

10. Kongre'de iktisat, siyaset bilimi, uluslararası ilişkiler, sosyoloji, tarih, eğitim bilim, sosyal psikoloji, felsefe, kültür ve sanat, iletişim, toplumsal cinsiyet araştırmaları ve çevrebilim gibi geniş bir spektrumda bildiriler sunulmuştur. Ulusal Sosyal Bilimler Kongrelerinin belirgin bir özelliği de, Türkiye'li sosyal bilim insanlarının, bilgi üretim ve tartışma gündemlerine, deyim yerindeyse, bir ayna tutmasıdır. Bu açıdan, 10. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresinde sunulan bildirimlerde ağırlıklı olarak, ülkemizin de birçok az gelişmiş ülke ile birlikte yaşadığı neoliberal dönüşüm sürecinde karşılaşılan ekonomik, toplumsal ve siyasal sorunların irdelenmesi hiç de şaşırtıcı olmasa gerek. Çeşitli oturumlara yansıyan ve ağırlık verilen konular arasında emek, sendikal yaşam, yoksulluk, toplumsal cinsiyet, demokratikleşme, vatandaşlık ve kimlik sorunları dikkat çekmektedir. Türkiye'de emekleri ile yaşayanların karşılaştıkları sorunları ve geliştirilebilecek çözümleri, neoliberal hegemonyanın belirlediği tartışılmaz doğruların dar çerçevesinin dışına çıkarak tartışmaya başlamak açısından, 10. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresinde sunulan bildirimlerin ve yapılan tartışmaların önemli olduğu kanısındayız.

Geleneksel olarak kongrelerde sunulan bildirimlerin daha geniş bir kesime ulaşabilmesi için Kongre düzenleme kurulu tarafından yapılan değerlendirme sonucunda belirli temalar çerçevesinde seçilen bildirimlerden derlenmiş kitaplar yayınlanmaktadır. Çalışma ve Toplum dergisinin, Ulusal Sosyal Bilimler Kongrelerine düzenli olarak katkıda bulunan Prof. Dr. Ahmet Makal tarafından önceden örgütlenmiş "Emek Tarihi" oturumunda sunulan bildirimleri "10. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi Emek Tartışmaları Özel Sayısı" olarak basmayı kararlaştırması, kongrelerde sunulan bildirimlerin daha geniş bir kesime ulaşabilmesi açısından, takdirle karşılanacak bir davranıştır. Bu tür katkıların süreklilik kazanması dileğiyle, Çalışma ve Toplum dergisinin yayın kuruluna ve Prof. Dr. Ahmet Makal'a, TSBD yönetim kurulu adına teşekkür ediyorum.